

QRZ...

Medlemsblad för NORRKÖPINGS RADIOKLUBB
Web-QRZ 2005 nummer 1 Januari

KLUBBINFORMATION

Norrköpings Radioklubb, Nelinsgatan 24 KV. 603 55 Norrköping

Besöksadress: Nelinsgatan 24. Kv.

Klubbsignal SK5BN. 7S5LH. Repeater VHF kanal RV48. 145,600 mHz – SK5BN/R.

UHF – kanal RU368 434,600 mHz – SK5BN/R + skift

Hemsida <http://www.sk5bn.com/>

Aktualiteter

► OBS! Om ni inte redan gjort det är det dags att under januari betala årsavgiften till postgiro 29 76 36 - 3.

- Ordinarie medlemskap 300 kronor
- Ungdomar under 25 år 150 kronor
- Stödmedlem 150 kronor
- Repeaterstöd är avsett som hjälp för underhåll och service. Bidra gärna med 100 kronor.

Dvs. ordinarie medlem som vill stödja repeaterverksamheten med 100 kronor betalar 400 kronor. Det går naturligtvis bra att stödja med mer än 100 kronor.

Glöm inte att ange vem du är som betalar avgiften. Om du betalar via Internet ska du ange anropssignal i textfältet, likaså på talongen om du betalar med vanligt postgiro.

► Februari månadsmöte = årsmöte måndagen den 7:e februari kl1900. Kom gärna 1830

Bli aktiv medlem i radioklubben genom att

- Besöka klubbens månadsmöten första måndagen varje månad med aktiviteter enligt särskild e-post
- Besöka SK5BN öppna hus varje måndagskväll. Anmäl gärna på trafiknätet söndag kväll.
- Checka in på SK5BN Trafiknät varje söndag kväll kl 2115
- Vara aktiv på banden – antingen med egen station eller med vår klubbstation

Innehåll

Sid 1	Klubbinformation Aktualiteter Innehåll
Sid 2	En radiohistoria med SM5BFE nu SM6BFE
Sid 4	Träna CW på individuellt sätt
Sid 5	Nya sändareamatörer
Sid 6	Loopantenner och G5RV – bra DX-antennerna av SM5RN
Sid 8	Vems är antennen?

En radiohistoria med SM5BFE nu SM6BFE

Norrköping

Under tiden på Yrkesskolan väcktes mitt radiointresse av Banos (ex SM5CBA, nu SM5XXH) som hade qso med sin station bestående av bl a en vanlig BC-mottagare, som han (om jag mins rätt) beatade med en annan BC-mottagare!!!

Efter ca 1 års cw-träning med hjälp av både SM5BKI/Knut och sergeant Hasselberg (flygpojkar på F13) kom jag igång som C-amatör den 20 juni 1956. Första qso't var på 2 meter med SM5UI/Erik men sedan blev det mest 40 meter cw. Riggen var en co/pa 5W på frekvensområdet 7035 – 7050 kHz, som var tillåtet för oss C-amatörer.

Jag kommer inte ihåg med vilken rigg jag använde på 2 meter, men 5 W och foni var det i alla fall. I slutsteget för 40 meter satt ett 6V6, som då var ett ganska vanligt rör. Mottagaren var en Hallicrafter SX28 - fin för sin tid - och antennen var en 2x10 meters dipol som gick fint på 40 och 15 meters banden.

Norrköping ca 1959, Rx SX-28, Hembygd Tx ca 50W

Sommarstugan i Ålberga - ett antennenparadis

Jag fick tidigt upp antenner på mitt sommarqth i de djupa Kolmårdensskogarna, nära Ålberga. Det var mer än 500 m till närmaste granne, så fb förhållande för mottagning och sändning. Ett problem var att nätspänningen varierade kraftigt vid sändning, spänningen gick ner till 180V med nedtryckt nyckel (500W)! Grannarna längst bort på linjen klagade, men som tur var flyttade de bort efter något år, vad det nu kunde bero på!?

Använde under många år en Geloso-vfo med Colpitts-oscillator som klarade spänningsvariationerna utan anmärkning. Här blev det många QSO'n körda, såväl sommar

som vinter och jag hade gott sällskap av många hams, som -FJ, -BU, -CBA, -CNH, -COH, -DUB, -CUV med flera. Jag får återkomma med Ålbergaäventyren, det är en lång radiohistoria som kan leva sitt eget liv.

Norrköping 1962. Rx = RME6900, Tx VFO med drivsteg och 6146 i slutet.

Arboga, Linköping och Västerås

Jag var aktiv ifrån sommarstugan även sedan jag 1963 först flyttade ifrån Norrköping till Arboga och sedan 1964 när det var dags för flytt till Linköping. I varken Arboga eller Linköping blev det möjlighet att sätta upp några antenner så det var från sommarstugan som jag var aktiv.

1967 flyttade jag vidare till Västerås och då blev det sämre med tillfällen att utnyttja stugan för radiokörning. Amatörradioaktiviteten från Västerås var inte så omfattande. Den mesta aktiviteten var på 80 meter, söndagar kl 10:30, då det ofta blev några ord med SM5FJ/Bengt. Tidvis var jag också aktiv på 2 meter och 70 cm. Jag hade en 12 meters rörmast med diverse olika antenner för 2m/70cm och använde -DJH transvertrar. Familj och arbete tog dock den mesta tiden varför det blev dåligt med tid för radio.

1965 köpte jag en Drake TR3 transeiver, som jag använde flitigt både i stan och i stugan och även ibland mobilt. Den finns ännu i mitt förvar och fungerar än i dag! För ca 10 år sedan köpte jag sedan en TS-440S som jag fortfarande använder

OH-land

Under många år var jag även aktiv från sommarstugan vid Näckens vatten nära Helsingfors i Finland, detta som SM5BFE/OH2. Jag var även aktiv som SM5BFE/OH6 från mellersta Finland. Kontakterna med Sverige skedde mest på 40 och 80 meter och jag använde därför dipoler för 80/40 meter och en Delta-loop för 40 meter.

Stenungsund

2003 flyttade jag som pensionär till Stenungsund och blev SM6BFE. Här har jag fått upp en Windom-antenn och är aktiv nästan varje vardagsmorgon vid 08:30-tiden på 3746kHz och pratar med bl a SM5TY/Kalle och SM5DMI/Christer. Vi välkomnar övriga intresserade för en pratstund.

Amatörradioaktiviteten i Stenungsund är bra för att bara vara ett samhälle med ca 22000 innevånare. Det beror på närheten till Göteborg och den tekniska industrin som finns i

samhället, till stor del petrokemisk. Där finns t ex Borealis och Akzo Nobel, som har många tekniker anställda.

Radioklubben med signalen SK6QA med ca 15 medlemmar har möte varje torsdag då det brukar dyka upp 8-10 hams. Klubbstugan ligger fint, nära havet endast ca 100 meter från Hakefjorden. Klubben har bl a uppe en Yagi med 3 element för 3 band samt antenner för 2 meter och 70 cm. Signalen SK6QA luftas flitigt åtminstone på 2 meter vid tisdagstesterna.

För vidare info om radioklubben se www.qsl.net/sk6qa

Vi har nyligen blivit med sommarstuga i Dalsland. Stugan ligger ca 10 mil norr ut från Stenungsund och där räknar jag med att kunna bli aktiv med något större antenner.

SM6BFE/Jan vid småbåtshamnen med utsikt mot Stenungsön, 2004-12-26.

73 de SM6BFE/Jan

Träna CW på individuellt sätt

Morsealfabetet är sammanställt av Samuel Finley Breese Morse, en amerikansk målare och vetenskapsman som levde mellan 1791 och 1872. Morsealfabetet är välkänt som redskap för fjärrkommunikation mellan tråd och rymd. Det är framställt i delkoder för att överföra det latinska alfabetets olika tecken. Varje tecken representeras i Morse's alfabet av en kombinationsserie av korta och långa signaler, varvid de långa (streck) är tre gånger så långa som de korta (punkter). I en telegraf innebär det att strömmen är på under tre gånger så lång tidsrymd utan avbrott då ett streck signaleras. Vid telegrafi skola morsealfabetet till sina olika, på varandra följande tecken, idealt åtskiljas av avbrott, lika långa som signallängden på ett streck. Uppehållen mellan signalerna vilka uppbygger ett valfritt tecken i morsealfabetet skola uppvisa en ideal längd svarande mot längden på en signalerande punkt.

Inom telegrafi åstadkommas signalerna på sändarsidan medels en telegrafnyckel (tangent). Om förebilden för telegrafen avsåg sluten ström under respektive streck eller punkt och eljest

bruten ström så funnos dock likaledes stationer för telegrafi som fungerade på det omvända sättet. Det första telegrammet befordrades anno 1844.

En av CW-entusiasterna i klubben är vår elektronikmästare SM5DFF/Lennart, som har tagit telegrafiträningen på stort allvar och bytt ut träningsredskapen på gymmet mot en telegrafnyckel.

Är du intresserad av att börja träna telegrafi så sänder SL0FRO CW med olika hastigheter, på varierande frekvenser och tider enligt anvisningar på följande hemsida.

<http://www.fro.se/cgi-bin/fro.pl?id=224>

En fundering: Är det inte dags att träna upp CW förmågan och kunna köra DX-förbindelser med en tredjedel av effekten vid SSB?

Tycker du att klubben ska starta en CW-kurs så anmäl ditt intresse till någon av medlemmarna i styrelsen.

Nya sändareamatörer

Under hösten har radioklubben ordnat med en kurs för blivande sändareamatörer. SM5XJX/Fredrik har varit sammanhållande kursledare för ett utbildningsteam som även omfattade SM5RN/Derek, SM5TJH/Jan, SM5YLG/Christopher och SM5AQI/Lennart. Godkända prov har avlagts av följande som nu också fått sina signaler klara. Observera att vi nu för första gången har SA-signaler i klubben. Gunnar, Björn och Joakim är redan QRV på banden.

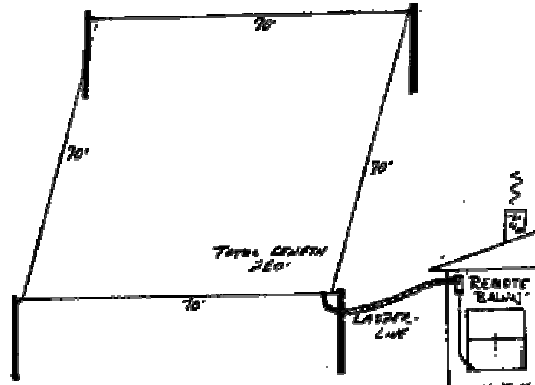
SA5ACL	Björn Eneström
SA5ACN	Joakim Eneström
SA5ACP	EvaLotte Månsson
SA5ACR	Gunnar Widegren

Tidigare under 2004 så har även SM5YSO Rolf Samuelsson och SM5YSI Stefan Iwerbo avlagt godkända prov.

Vi önskar Grattis till de nya sändareamatörerna! Och - vad fint av NRK att utbilda sju nya sändareamatörer under ett år.

Loopantenner och G5RV – bra DX-antenner

Loopantenner

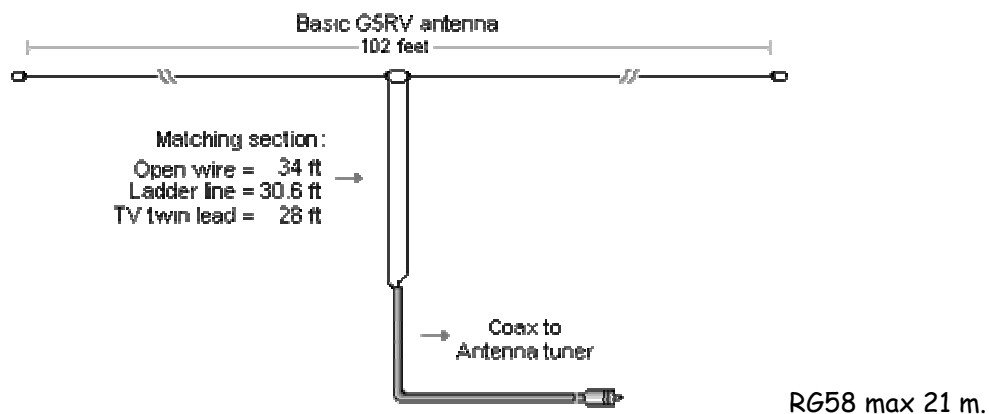

Helvågs loopantennen är en mycket populär antenn. Om den är upphissad lagom högt fungerar den allra bäst på 80 och 40m. Loop-antennen är i dessa fall - s.k. helloopar - en hel våglängd lång och matad var som helst man finner det lämpligt. För bästa funktionen ska loopen vara som en fyrkant. I synnerhet om man vill använda den på flera band.

En vertikal loop är också en mycket bra DX antenn. Formen kan vara en cirkel, fyrkant, eller en triangel. För bästa funktionen skall en triangulär antenn hängas med spetsen nedåt och matas på den punkten. På så vis blir en mindre del av antennen parallell till marken och samtidigt ökas den effektiva höjden. Antennen matas med bandkabel och en bredbands transmatch eller matchbox för flerbands operation. Det går också att mata loopen med koaxkabel men förlusten kan bli något större. En 4:1 balun bör användas i så fall. Vid matningspunkten är impedansen mellan 80 och 150 ohm och om man använder koaxmatning kan SWR bli omkring 2:1. För en fyrkantig loop bör SWR komma under 2:1 men stanna vid 1,5:1.

G5RV-antennen

Ytterligare en välkänd antenn som många amatörer använder med mycket goda resultat är G5RV'n. Antennen uppfanns av Louis Varney 1939. Antennens mått visas nedan.

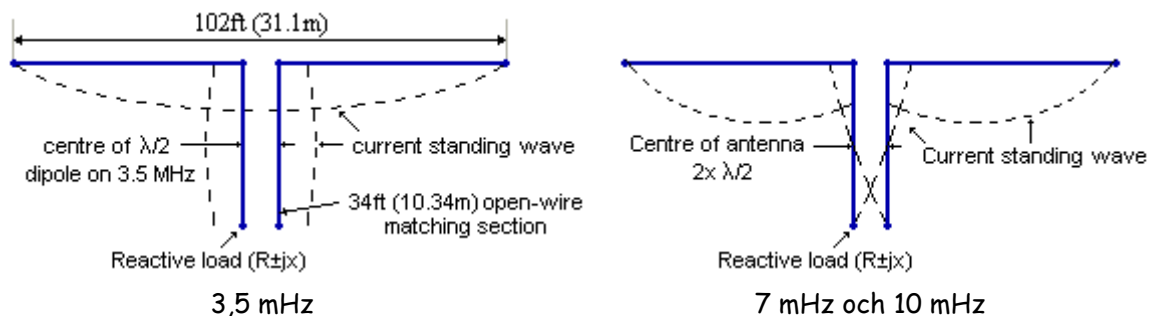
Mått - Längd 31.1 m. Öppen feeder 10,36 m. Steg lina 9.2 m och TV-75 ohm bandkabel 8.5 m

Antennen är ett mycket effektivt HF multiband mittmatad antenn. Den kan installeras i trädgårdar och andra lokaliteter, som tillåter 31.1 m rak längd, i standard versionen. Strålningen från en horisontell eller inverterad V-antenn, som är i resonans, går ut från dess centrum till två tredjedelar av längden, och upp till en sjättedel av dess totala längd på varje sida. Antennen kan, utan att den förlorar i effektivitet, vikas ned eller vikas på sidan, för att få plats i små trädgårdar eller bakgårdar. Man kan också dividera alla mått med 2 för att tillverka en s.k. "Half Size" G5RV, som är mycket effektiv på alla band mellan 40 och 10 m.

G5RV-antennen är inte konstruerad som en halvvågs dipol på lägsta operationsfrekvensen, utan som en halvvågs mittmatad longwire antenn för 20 m bandet. Där fungerar den 10,36 m långa steglinan eller bandkabeln som en 1:1 impedanstransformator. Detta gör det möjligt för en koaxkabel på 75 ohm eller 50 ohm att "se" en impedansmatchning på 20 m bandet med lågt stående våg vid matningspunkten.

Men på övriga HF-band fungerar antennen som en tilläggsdel, vilken tar till sig den del av stående vågen (ström och spänningskomponenter) som på vissa frekvenser inte kan rymmas inom longwiren. Steglinan eller bandkabeln kompenserar för detta. Antennen är skuren till 31.1 m och har en mittfrekvens på 14,150 kHz. Hela systemet måste bringas i resonans med en antenntuner eller matchbox.

Eftersom antennen inte har vare sig traps eller ferritringar blir "dipol"-delen elektriskt längre vid ökade frekvens. Med ökad elektrisk längd blir huvudloberna i polardiagrammets vertikalkplan lägre när operationsfrekvensen höjs. På 20 m innebär det att den utstrålade effekten i vertikalkplanet intar vinklar lämpliga för DX-körning. Dessutom så ändrar sig polardiagrammet i samband med en ökning i frekvens från ett typiskt 80 m halvvågs dipoldiagram till ett diagram motsvarande en longwireantenn på 20, 17, 15, 12 och 10 m banden.

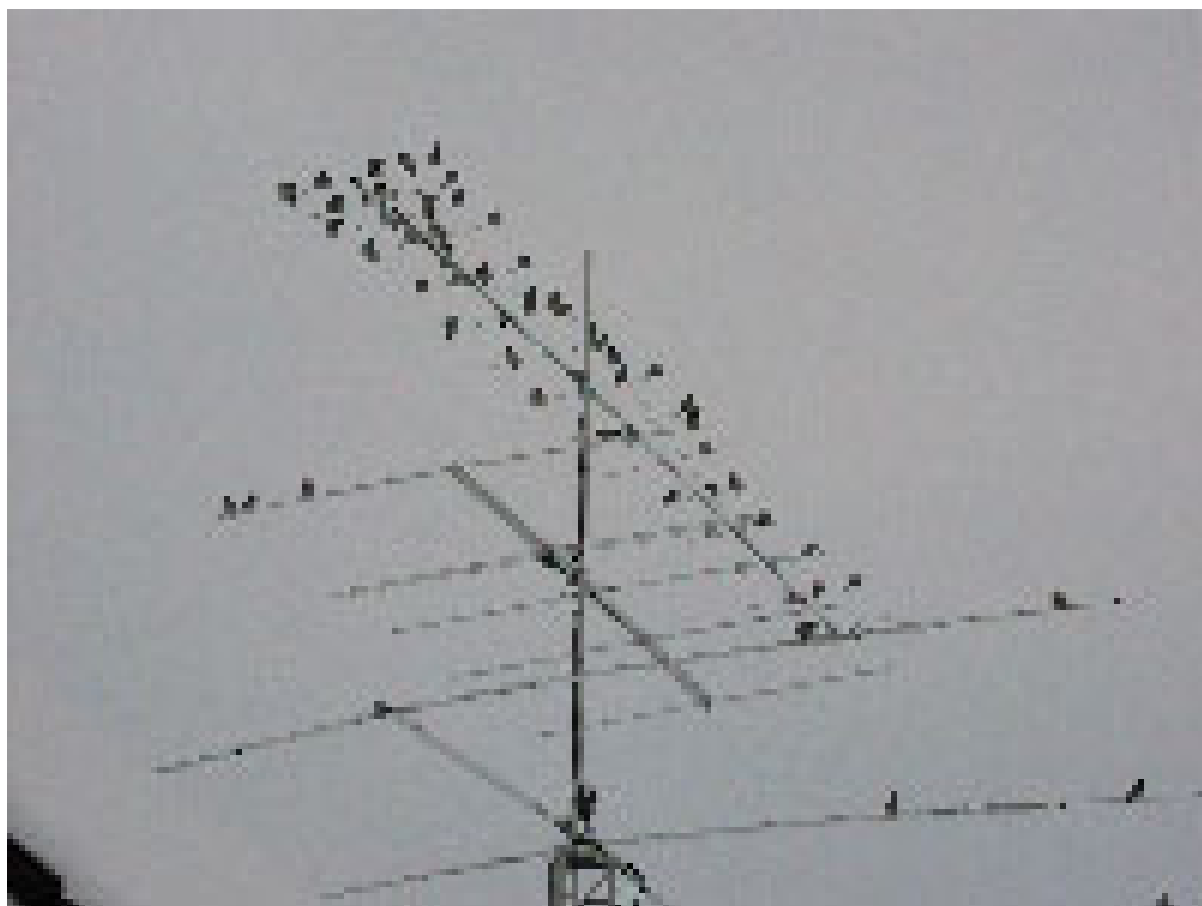

Den som vill fördjupa sig ännu mer i teorierna kring G5RV antennens funktion kan leta på Internet under rubriken G5RV. Det finns massor av information samt byggtips för denna utmärkta antenn.

Vems är antennen?

I föregående web-QRZ hade vi med en gissningstävlan Vems är antennen? Så här efteråt kan vi meddela att det var SM5SWI/Björns antenner som vi lagt in. Tyvärr havererade en del av antennerna under vinterstormarna häromveckan men vi hoppas att ordningen snart är återställd på Lennartsberg i Lotorp.

I det här numret visar vi ”en välbesökt antenn”. Frågan är: Vems är antennen? Rätt svar lämnas vid nästa månadsmöte.

73 de SM5RN och SM5AQI